

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-471-9-23>

ALGORITHM OF FORMATION OF SUSTAINABLE INTERNATIONAL PORTFOLIO INVESTMENT STRATEGY

АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ СТІЙКОЇ МІЖНАРОДНОЇ ПОРТФЕЛЬНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ

В рамках діяльності щодо вкладення коштів інвесторів та управління ними, інвестиційні фонди оперують інвестиційними портфелями. Основне завдання портфельного інвестування полягає в забезпеченні таких умов інвестування для сукупності фінансових інструментів та активів, які є неможливими при обранні якогось конкретного фінансового інструменту або активу і є можливими лише при поєднанні об'єктів інвестування.

Як правило, інвестиційний портфель складається з цінних паперів та майнових вкладень. Треба враховувати, що якщо ступінь ризику окремо взятого пакета акцій досить велика, то їх поєднання в ефективно сформованому інвестиційному портфелі дозволяє підвищити надійність вкладень.

У зв'язку з глобальними екологічними проблемами, а також соціальними та управлінськими проблемами, переважно на корпоративному рівні, для інвесторів стають все більш важливими саме екологічні, соціальні та управлінські фактори при здійсненні капіталовкладень, на ряду з ключовими характеристиками цінних паперів як дохідність на ризик.

Сталий міжнародний інвестиційний портфель за своєю структурою є схожим до класичного міжнародного інвестиційного портфеля, проте у даному випадку об'єктами інвестування виступають вітчизняні на іноземні фінансові активи, серед яких різноманітні підвиди сталих облігацій (наприклад, зелені, сталі, пов'язані зі сталим розвитком, соціальні облігації), «сталі» акції (тобто акції компаній, які ведуть свою підприємницьку діяльність відповідно до цілей сталого розвитку та/або приділяють значну увагу дотриманню ESG-факторів) та сталі фондові індекси (наприклад, SPDR S&P 500 ESG ETF, Vanguard FTSE Social Index Fund Admiral Shares тощо) [1].

Формувати інвестиційний портфель і керувати ним можна самостійно. Але таке рішення загрожує різними ускладненнями – більшість пересічних громадян не має відповідних навичок –

інвестиціям не вчать в школі, а стандартний університетський курс економіки дає лише загальні, поверхневі знання, недостатні для практичного застосування. До того ж, індивідуальному інвесторові часто не вистачає інформації про події на ринку і тенденціях його розвитку або така інформація відсутня в публічному та безкоштовному доступі.

У разі вкладення коштів в інвестиційний фонд інвестор отримує ряд переваг, пов'язаних з професійним управлінням активами, повним супроводженням.

Залежно від виду і умов здійснюваної діяльності, використовуваних активів, необхідного капіталу тощо, інвестиційні портфелі є істотно різними за своєю структурою та типом управління. Наприклад, лише акції двох або трьох суб'єктів господарювання можуть утворювати портфель індивідуального інвестора, який керує своїми вкладеннями на основі власних сил, знань та навичок. У той же час, десятки, або сотні різноманітних фінансових інструментів утворюють портфелі інституційних інвесторів, таких як банки, пенсійні та інвестиційні фонди, страхові компанії.

Процес формування і управління сталим міжнародним інвестиційним портфелем складається з етапів, представлених на рис. 1.

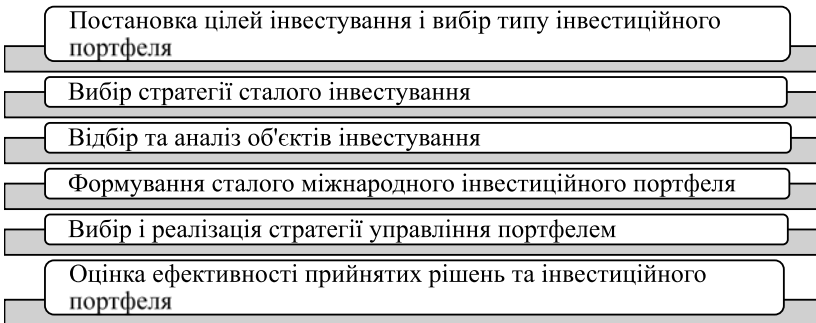

Рис. 1 Алгоритм формування сталого міжнародного інвестиційного портфеля

Джерело: авторська розробка

Характерною метою першого етапу є визначення цілей інвестування, які в свою чергу мають бути досягнуті за рахунок розробки або вибору певного інвестиційного портфеля. Варто зазначити, що цілі сталого міжнародного портфельного інвестування є досить різними: отримання доходів, збереження коштів від інфляції, підтримка рівня ліквідності, досягнення екологічних, соціальних, управлінських цілей, мінімізація ризиків, внесок у досягнення глобальних цілей сталого розвитку, участь в управлінській діяльності того чи іншого суб'єкта господарювання тощо.

При формулюванні цілей інвестування варто враховувати такі найважливіші фактори як часовий горизонт, очікуваний рівень ліквідності, ризиків та дохідності. Відповідно, структура та тип інвестиційного портфеля майже повністю залежить від поставлених цілей.

В рамках другого етапу обирається стратегія сталого інвестування. Варто зазначити, що на сьогодні більшість іноземних та вітчизняних аналітичних джерел виділяють такі стратегії: ESG інтеграція, негативний скринінг, корпоративна участь та дії акціонерів, скринінг на основі нормативів, інвестування на тему сталого розвитку, скринінг «найкращий у своєму класі», інвестиції в громаду/імпакт-інвестиції. Очевидним є те, що більшість інвестиційних фондів в рамках своєї діяльності не використовують якусь одну зі стратегій, а, як правило, комбінують їх.

Під час наступного, третього етапу проводиться аналіз та відбір об'єктів інвестування. В рамках даного етапу визначаються пріоритетні для інвестування вітчизняні та іноземні активи чи групи фінансових активів, наприклад, акції, державні та/або корпоративні облигації, зелені, сталі та/або соціальні облигації, грошові кошти та банківські депозити, нерухомість, інші активи, відповідно до цілей інвестування, аналізується їх рівень очікуваної дохідності та ризику. Після цього обираються конкретно ті активи чи групи активів, які найбільш відповідають цілям інвестування.

Наступним етапом є формування сталого міжнародного інвестиційного портфеля. На цьому етапі визначається структура інвестиційного портфеля, частка кожної з групи активів в рамках портфелю, зазвичай, відповідно до законодавства тої чи іншої країни, в якій зареєстрований інвестиційний фонд. Проте, вимоги щодо структури активів інвестиційних фондів часто стосується лише певних типів інвестиційних фондів.

П'ятий пункт – вибір і реалізація стратегії управління портфелем – безпосередньо зв'язаний з цілями інвестування. Основними стратегіями управління інвестиційним портфелем можуть бути активна або пасивна.

Фінальним етапом формування інвестиційного портфелю є оцінка ефективності прийнятих рішень та сформованого інвестиційного портфеля. Для цього можуть бути використані класичні показники очікуваної дохідності та ризику інвестиційного портфеля, а також показники ефективності портфеля, які можуть бути розраховані на прикладі коефіцієнтів Трейнора, Шарпа та/або Йенсена.

Отже, сучасний процес формування і управління сталим міжнародним інвестиційним портфелем складається з 6 етапів, які є схожими до класичного інвестиційного портфеля, проте все ж мають певні характерні особливості з фокусом на включенні іноземних та сталих активів в структуру інвестиційного портфелю.

Література:

1. ESG Funds for Responsible Investors. The Motley Fool. 2023. URL: <https://www.fool.com/investing/stock-market/types-of-stocks/esg-investing/esg-funds/>
2. Управління портфелем цінних паперів. Стратегія і тактика управління. Активна й пасивна стратегії управління портфелем цінних паперів. Моніторинг у портфельному інвестуванні. URL: <https://buklib.net/books/26438/>.
3. Бойко В.О. Формування стратегії управління інвестиційним портфелем. *«Е-економіка». Електронна збірка наукових праць*. 2020. No 1 (4), С. 9–12.
4. Парфентій Л. А. Текст лекції з навчальної дисципліни «Основи інвестиційної діяльності» вибіркового компоненту освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 081 Право (право) за темою «Управління інвестиційним портфелем». Міністерство Внутрішніх Справ України, Харківський Національний Університет Внутрішніх Справ, Сумська філія, Кафедра соціально-економічних дисциплін. 2024. С. 10.